

ἔσονται ἐν ἐμοί⁵⁴⁷· σοὶ δὲ, ὦ Ταναοξάρη⁵⁴⁸, σατράπην εἶναι δίδωμι Μήδων τε καὶ Ἀρμενίων, καὶ τρίτων Καδουσίων. Ταῦτα δὲ σοὶ διδούς, νομίζω ἀρχὴν μὲν μείζω καὶ τούνομα τῆς βασιλείας τῷ πρεσβυτέρῳ καταλιπεῖν, εὐδαιμονίαν δὲ σοὶ ἀλυποτέραν⁵⁴⁹.

Ὅποιās μὲν γὰρ ἀνθρωπίνης εὐφροσύνης ἐπιδεῆς ἔσῃ, οὐχ ὀρῶ· ἀλλὰ πάντα σοὶ τὰ δοκοῦντα ἀνθρώπους εὐφραίνειν παρέσται. Τὸ δὲ δυναταπρακτοτέρων⁵⁵⁰ τε ἔρῃν, καὶ τὸ πολλὰ μεριμνᾶν, καὶ τὸ μὴ δύνασθαι ἡσυχίαν ἔχειν, κεντριζόμενον ὑπὸ τῆς πρὸς τὰ μὲν ἔργα φιλονεικίας⁵⁵¹, καὶ τὸ ἐπιβουλεύειν καὶ τὸ ἐπιβουλεύεσθαι, ταῦτα τῷ βασιλεύοντι ἀνάγκη σοῦ μάλλον⁵⁵² συμπαρομαρτεῖν· ἃ, σάφ' ἔστι, τῷ εὐφραίνεσθαι πολλὰς ἀσχολίας παρέχει⁵⁵³.

Οἴσῃα μὲν οὖν καὶ σὺ, ὦ Καμβύση, ὅτι οὐ τόδε τὸ χρυσοῦν σκήπτρον τὸ τὴν βασιλείαν διασῶζόν ἐστιν, ἀλλ' οἱ πιστοὶ φίλοι σκήπτρον βασιλευσὶν ἀληθέστατον καὶ ἀσφαλέςτατον. Πιστοὺς δὲ μὴ νόμιζε φύσει φύεσθαι ἀνθρώπους· (πᾶσι γὰρ ἂν οἱ αὐτοὶ πιστοὶ φαίνονται, ὥσπερ καὶ τὰλλα τὰ πεφυκότες πᾶσι τὰ αὐτὰ φαίνεται)· ἀλλὰ τοὺς πιστοὺς τίθεσθαι⁵⁵⁴ δεῖ ἕκαστον ἑαυτῷ· ἡ δὲ κτῆσις αὐτῶν ἐστὶν οὐδαμῶς σὺν τῇ βίᾳ, ἀλλὰ μάλλον σὺν τῇ εὐεργεσίᾳ.

Εἰ οὖν καὶ ἄλλους τινὰς πειράσῃ συμφύλακας τῆς βασιλείας ποιεῖσθαι, μηδαμῶθεν πρότερον ἄρχου, ἢ ἀπὸ τοῦ ὁμῶθεν γινομένου⁵⁵⁵. Καὶ πολιταῖ τοι ἄνθρωποι ἀλλοδαπῶν οἰκειότεροι, καὶ σύσσιτοι ἀποσκήνων⁵⁵⁶· οἱ δὲ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ σπέρματος φύντες, καὶ ὑπὸ τῆς αὐτῆς μητρὸς τραφέντες, καὶ ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ αὐξηθέντες, καὶ ὑπὸ τῶν αὐτῶν γονέων ἀγαπώμενοι, καὶ τὴν αὐτὴν μητέρα καὶ τὸν αὐτὸν πατέρα προσαγορεύοντες⁵⁵⁷, πῶς οὐ πάντων οὗτοι οἰκειότατοι⁵⁵⁸.

Μὴ οὖν ἃ οἱ θεοὶ ὑφήγηται ἀγαθὰ εἰς οἰκειότητα τοῖς ἀδελφοῖς, μάταιά ποτε ποιήσῃς, ἀλλ' ἐπὶ ταῦτα εὐθύς οἰκοδομεῖτε ἄλλα φιλικὰ ἔργα· καὶ οὕτως ἄξι ἀνυπέρβλητος ἄλλοις ἔσται ἡ ὑμετέρᾳ φιλία. Ἐαυτοῦ τοι⁵⁵⁹ κήδεται ὁ προνοῶν ἀδελφοῦ· τίμη γὰρ ἄλλω ἀδελφὸς μέγας ὢν, οὕτω καλὸν⁵⁶⁰, ὥς ἀδελφῷ; τίς δ' ἄλλος τιμήσεται δὴ ἄνδρα μέγα δυνάμενον οὕτως, ὥς ἀδελφός; τίνα δὲ φοβήσεται τις ἀδικεῖν ἀδελφοῦ μεγάλου ὄντος οὕτως, ὥς τὸν ἀδελφόν;

Μῆτε οὖν θάπτον μηδεὶς σου⁵⁶¹ τούτῳ ὑπακούετω, μήτε προθυμότερον παρέστω· οὐδενὶ γὰρ οἰκειότερα τὰ τούτου οὔτε τ' ἀγαθὰ οὔτε τὰ δεινὰ ἢ σοί. Ἐννοεῖ δὲ καὶ τὰδε· τίμη χαρισάμενος ἐλπίσαις ἂν μειζόνων τυχεῖν,

547) Καθ' ὅσον εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν μου. 548) Ὁ δευτερότοκος υἱὸς τοῦ Καμβύσης δὲ ὁ πρωτότοκος. 549) Μὲ ὀλιγοτέρας φροντίδιν. 550) Τὰ μάλλον δυνατοτέρωτα.

551) Ἀπὸ φιλοτιμίας νὰ μιμηθῇς τὰ ἐμὰ ἔργα. 552) Τῷ βασ. μάλλον σοῦ, παρὰ εἰς σέ.

553) Παρέχει πόσας ἀσχολίας, ὥστε οὐχ οἷόν ἐστιν εὐφραίνεσθαι. 554) Ἐκαστος νὰ κάμνῃ τοὺς ἀνθρώπους πιστοὺς εἰς αὐτόν. Διακρίνεται μετὰ τοῦ φύσει καὶ θέσει.

555) Λέγει τοὺς ὁμογενεῖς. Τὸ ἐν. οὐδ. περιληπτικῶς, ὥς τὸ Ἑλληνικὸν, τὸ περικλόν, ἀντὶ οἱ Ἕλληνες, οἱ περσοί. 556) Ἄλλας σκηνὰς οἰκούντων. 557) Τὴν αὐτὴν γυναῖκα προσαγορεύοντες μητέρα κτλ. 558) Τοὺς ἀδελφούς λέγει, διότι οἱ Πέρσαι βασιλεῖς ἦσαν συνήθως μιᾶς ἀδελφοί. 559) Βεβαιωτικῶς. 560) Τίμη ἄλλω ἐστὶν οὕτω καλὸν χρήμα ὡς ἀδελφός ὢν μέγας. 561) Πρὸς τὸν νεώτερον λέγει.